

ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๕/ ๐๗๒

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๗๒๙ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๒. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๓. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๔. สรุปสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๕. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการสาธารณสุข ที่ ๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๖. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการสาธารณสุข ที่ ๔/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๗. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการสาธารณสุข ที่ ๑๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๑

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๘. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการสาธารณสุข ที่ ๑๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๒

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๙. รายงานการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๕๐-๒/๒๕๕๑ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๑

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๑๐. รายงานการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๕๕-๓/๒๕๕๒ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๒

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๑๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๕๗-๒/๒๕๕๓ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๑๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๖๓-๔/๒๕๕๔ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๔

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๑๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๖๗-๒/๒๕๕๕ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๑๔. รายงานการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๘๑-๔/๒๕๕๗ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

๑๕. รายงานการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงร่างกฎกระทรวงว่าด้วย

สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.

จำนวน ๑๒๐ ฉบับ

ด้วย กระทรวง...

ด้วย กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่องร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายยงยุทธ ยุทธวงศ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงสาธารณสุขได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๗๒๙ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แจ้งว่าตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือที่ สธ ๐๙๒๗.๐๕/๑๕๒๔ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งเบื้องต้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและรวบรวมความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว และเสนอต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น โดยมีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขรับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาทบทวนร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปนั้น

กระทรวงสาธารณสุขได้จัดการประชุมสัมมนารับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. เพื่อพิจารณาทบทวนร่างกฎกระทรวงฯ ตามความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎกระทรวงฯ จนเสร็จสิ้นแล้ว จึงขอเสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อสุขภาพของประชาชน และอาหารที่บริโภคนั้น ต้องปราศจากการปนเปื้อนเชื้อโรคอาหารเป็นพิษ หรือเชื้อโรคทางเดินอาหาร สารเคมี และโลหะหนัก เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคอาหารปลอดภัย ในขณะที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเป็นชุมชนเมืองและการพัฒนาสู่ประเทศอุตสาหกรรมของประเทศไทย ทำให้วัฒนธรรมการบริโภคอาหารของประชาชนเปลี่ยนจากการประกอบอาหารกินเองที่บ้านเป็นการบริโภคอาหารนอกบ้าน หรือกินอาหารปรุงสำเร็จ ดังนั้น ร้านอาหาร สถานที่จำหน่ายอาหารจึงมีผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน

รัฐบาลจึงได้ประกาศนโยบายอาหารปลอดภัยตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อแสดงความมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “ครัวโลก” ควบคู่กับการพัฒนา “ครัวไทย” ให้มีความปลอดภัยได้มาตรฐานมากขึ้น เพื่อไม่ให้ประชาชนเสี่ยงต่อการบริโภคอาหารที่ส่งออกต่างประเทศไม่ได้ หรือไม่ผ่านมาตรฐานถูกส่งคืน และใน พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อข้อเสนอสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ เกี่ยวกับการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ ประเด็นอาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ โดยหน่วยงานหลักในเรื่องอาหารปลอดภัย คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขจะเน้นความปลอดภัยอาหารที่บริโภคภายในประเทศ ทั้งนี้ ภาครัฐได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายอาหารปลอดภัยมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว แต่การดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ดังเช่นกระทรวงสาธารณสุข

ที่ได้...

ที่ได้ส่งเสริมให้ท้องถิ่นดำเนินการตรวจประเมินสถานที่จำหน่ายอาหารตามมาตรฐานอาหารสะอาด รสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste) โดยในปี ๒๕๕๓ มีสถานที่จำหน่ายอาหารผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๘๖ ซึ่งสถานที่จำหน่ายอาหารจำนวนหนึ่งที่ไม่ผ่านมาตรฐานอาจเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อก่อโรคที่มีอาหารและน้ำเป็นสื่อได้อีกทั้งสถิติการเกิดโรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันก็ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อสุขอนามัยที่ดีของประชาชนและเพื่อผลักดันนโยบายอาหารปลอดภัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ อันจะทำให้ประเทศไทยพัฒนามาตรฐานอาหารไปสู่มาตรฐานสากลดังเช่นต่างประเทศที่มีหลักเกณฑ์ว่าด้วยอาหาร (Food Code) เป็นหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน กระทรวงสาธารณสุขจึงจำเป็นต้องตรากฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ขึ้น เพื่อใช้บังคับกับสถานที่จำหน่ายอาหารทั่วประเทศ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรักษาความสงบแห่งชาติมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ เรื่องการดำเนินการของฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยให้ส่วนราชการรวบรวมกฎกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบและส่งให้ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและกฎกระทรวงมีความสอดคล้องกับแนวทางการปรับปรุงกฎหมายตามมติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนและมีผลสำเร็จดังนี้

๑) รวบรวมข้อมูลทางวิชาการและข้อเสนอแนะหรือประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงจากหน่วยงานวิชาการในส่วนภูมิภาค

๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณา ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสิร์ฟอาหาร ตามคำสั่งคณะกรรมการสาธารณสุขที่ ๓/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙, ที่ ๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐, ที่ ๑๐/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่ ๑๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย รองอธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสถาบันการศึกษา ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ผู้แทนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสมาชิกอาหารปลอดภัย และผู้แทนสมาคมโรงแรมไทย

๓) จัดประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณา ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่เสิร์ฟอาหาร เพื่อพิจารณา ร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าว เป็นระยะๆ รวมจำนวน ๔ ครั้ง

๔) จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ๑๔๐ คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาหารและความปลอดภัยของอาหารจากสถาบันต่างๆ และตัวแทนประชาชนที่สนใจในฐานะผู้บริโภค ผู้แทนหน่วยงานวิชาการ กรมอนามัย และผู้แทนศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข รวมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็นด้วยการส่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นทางไปรษณีย์ โดยได้จัดส่งให้สำนักงานเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลกรุงเทพมหานคร ประธานชมรมผู้ประกอบการค้าอาหาร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัยที่ ๑ - ๑๒ รวมทั้งสิ้น ๑,๐๓๒ แห่ง ซึ่งได้รับความเห็นชอบตอบกลับมาร้อยละ ๔๒ ของจำนวนหน่วยงานทั้งหมดที่จัดส่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้พิจารณา ซึ่งส่วนใหญ่เห็นชอบกับร่างกฎกระทรวงฉบับนี้ อันจะส่งผลให้ท้องถิ่น

กำกับ...

กำกับ ตรวจสอบ และประเมินสถานที่จำหน่ายอาหารให้มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน อีกทั้งยังเป็นผลดีต่อการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

๕) จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงฯ ตามข้อเสนอในการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในข้อ ๔ จำนวน ๒ ครั้ง

๖) เสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ต่อคณะกรรมการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๕๐-๒/๒๕๕๑ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๗) จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงฯ ตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการสาธารณสุขในข้อ ๖ จำนวน ๒ ครั้ง

๘) เสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ที่ปรับแก้ในข้อ ๗ ต่อคณะกรรมการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๕๕-๓/๒๕๕๒ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๙) จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงฯ ตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการสาธารณสุขในข้อ ๘ จำนวน ๑ ครั้ง

๑๐) เสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ที่ปรับแก้ในข้อ ๙ ต่อคณะกรรมการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๕๗-๒/๒๕๕๓ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๑) จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ เพื่อพิจารณาปรับปรุงร่างกฎกระทรวงฯ ตามข้อพิจารณาของคณะกรรมการสาธารณสุขในข้อ ๑๐ จำนวน ๒ ครั้ง

๑๒) เสนอร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวในการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๖๓-๔/๒๕๕๔ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการมีมติรับร่างกฎกระทรวงฯ และในครั้งที่ ๖๗-๒/๒๕๕๕ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างกฎกระทรวงฯ

๑๓) เสนอร่างกฎกระทรวงฯ ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีได้พิจารณาและรวบรวมความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและเสนอต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา) ส่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น โดยได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขรับความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาทบทวนร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวอีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ให้ความเห็น ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ประธานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และกรุงเทพมหานคร ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเห็นชอบในหลักการของร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้

๑๔) จัดการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. เพื่อพิจารณาทบทวนร่างกฎกระทรวงฯ ตามความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๖๘ คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาด้านวิชาการและด้านกฎหมายจากหน่วยงานราชการและเอกชน

๑๕) เสนอร่าง...

๑๕) เสนอร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.

ที่ปรับแก้ไขข้อ ๑๔ ต่อกomiteกรรมการสาธารณสุข ในการประชุมครั้งที่ ๘๑-๔/๒๕๕๗ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗
คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ตามธรรมเนียมปฏิบัติทางกฎหมายที่ยึดถือกันมานานของการตรากฎกระทรวง ซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่จะใช้บังคับแก่ราษฎรเป็นการทั่วไป อันเป็น“กฎ”ตามมาตรา ๕ (๒) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น ต้องผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ก่อนประกาศใช้บังคับเพื่อให้กฎหมายลำดับรองนี้เมื่อใช้บังคับแล้วจะมีความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่ราษฎรและต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งยังประโยชน์ต่อสาธารณะด้วย จึงสมควรให้ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. เป็นกฎหมายลำดับรองที่ต้องดำเนินการตามธรรมเนียมปฏิบัติข้างต้น

๒.๒ ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๔. สาระสำคัญหรือข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ปัจจุบันอัตราป่วยอันเนื่องมาจากการบริโภคอาหารและน้ำที่มีเชื้อโรคปะปนเข้าไป มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกที ทั้งกลุ่มโรคที่เกิดจากการรับประทานอาหาร จนเป็นเหตุให้เกิดโรคอาหารเป็นพิษ (Food Poisoning) โรคติดเชื้ออาหารเป็นสื่อ (Food infection) และกลุ่มโรคอาหารเป็นพิษจากการรับประทานอาหารที่มีสารพิษเข้าไป ซึ่งพบว่ามีผู้ป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษ โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์สถานการณ์ ทั้งมาตรการทางกฎหมาย นโยบายรัฐ การดำเนินการภาครัฐ การปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบกิจการ พฤติกรรมของผู้สัมผัสอาหาร และประชาชนทั่วไป ยังเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคที่เกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ ส่งผลต่อสุขภาพประชาชนประกอบกับยังไม่มีกฎกระทรวงที่ดูแลควบคุมสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหารโดยตรง จึงเห็นสมควรให้ตรากฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ขึ้น เพื่อใช้ในการควบคุม และกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารให้ดำเนินการอย่างถูกต้องสุขลักษณะ ซึ่งจะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคที่มีอาหารและน้ำเป็นสื่อ อันจะส่งผลถึงสุขภาพที่ดีของประชาชน โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หมวด ๑ การกำหนดลักษณะสถานที่และสุขลักษณะบริเวณที่ใช้ทำ ประกอบหรือปรุงอาหารที่ใช้จำหน่าย และที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหาร

หมวด ๒ การกำหนดให้มีป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและการป้องกันโรคติดต่อ โดยการกำหนดให้มีการจัดการน้ำเสีย การจัดการมูลฝอย การจัดการส้วม และการจัดให้มีการป้องกันควบคุมสัตว์และแมลงนำโรค รวมถึงสัตว์เลี้ยง

หมวด ๓ การกำหนดให้มีการป้องกันอัคคีภัยและอันตราย โดยการกำหนดการใช้เชื้อเพลิงในการทำ ประกอบ ปรุง หรืออุ่นอาหาร และการจัดให้มีมาตรการ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือสำหรับการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย

หมวด ๔ การกำหนดสุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการทำ ประกอบปรุง การเก็บรักษา และการจำหน่ายอาหาร โดยการกำหนดให้มีการจัดการเกี่ยวกับอาหารสด อาหารแห้ง อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท เครื่องปรุงรส วัตถุเจือปนอาหาร อาหารประเภทปรุงสำเร็จ น้ำดื่ม เครื่องดื่ม น้ำแข็ง และภาชนะบรรจุอาหาร

หมวด ๕ การกำหนดสุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ เครื่องใช้อื่นๆ และน้ำใช้ โดยการกำหนดให้มีการจัดการเกี่ยวกับภาชนะอุปกรณ์และเครื่องใช้ การจัดการเกี่ยวกับการล้างภาชนะอุปกรณ์และเครื่องใช้ และการจัดการเกี่ยวกับน้ำใช้

หมวด ๖ การกำหนดสุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบกิจการและผู้สัมผัสอาหาร

หมวด ๗ บทเฉพาะกาล โดยการกำหนดมาตรการการบังคับใช้กฎหมายในระยะแรกของการใช้บังคับกฎหมาย และการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

๔.๒ ขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการในลำดับต่อไป คือ

๑) ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขลงนามเรียบร้อยแล้ว

๒) ดำเนินการเผยแพร่กฎกระทรวงฯ ดังกล่าว ให้ทราบโดยทั่วกัน ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ใน ๒ ช่องทาง คือ

ช่องทางที่ ๑ ทำเป็นหนังสือ พร้อมสำเนากฎกระทรวงฯ ดังกล่าว แจกกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ช่องทางที่ ๒ ประกาศกฎกระทรวงฯ ลงในเว็บไซต์ <http://laws.anamai.moph.go.th> เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้และประชาชนทั่วไปได้รับทราบ

๓) สนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ โดยสนับสนุนคู่มือการปฏิบัติงาน สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากร สนับสนุนองค์ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ การตอบข้อหารือทางโทรศัพท์ ทางเว็บไซต์ ทางหนังสือ สนับสนุนวิทยากร เป็นต้น

๔) ดำเนินการติดตามประเมินผลการใช้บังคับกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวภายหลังที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว ด้วยวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อรับทราบถึงประสิทธิภาพในทางปฏิบัติของการนำกฎหมายไปบังคับใช้ หรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไปในอนาคต

๔.๓ กฎหมายและมาตราที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ ที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

“มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) กำหนด...

(๒) กำหนดมาตรฐานสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนและวิธีดำเนินการเพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือให้ใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ และในกรณีที่กฎกระทรวงดังกล่าวจะสมควรกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิควิชาการหรือเป็นเรื่องที่ต้องการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามสภาพสังคมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใดๆ

- ไม่มี -

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

- ไม่มี -

๗. ผลกระทบ

เมื่อกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. มีผลใช้บังคับแล้ว จะส่งผลให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนในการกำกับดูแล และให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการสถานที่จำหน่ายอาหารให้ดำเนินกิจการอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชนส่วนใหญ่ และยังส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยด้วย

๘. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. ได้รับความเห็นชอบ ในการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๖๗-๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕ และการประชุมคณะกรรมการสาธารณสุข ครั้งที่ ๘๑-๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ทั้งนี้ คณะกรรมการสาธารณสุข ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน รวมจำนวน ๒๑ คน เป็นกรรมการ

๘.๒ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่ให้ความเห็น ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (ประธานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และกรุงเทพมหานคร ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นชอบในหลักการของร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๑) การอ้างอิงคำนิยามคำว่า “อาหาร”

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาหาร หมายความว่า ของกินหรือเครื่องค้ำจุนชีวิต ได้แก่

(๑) วัตถุ...

(๑) วัตถุทุกชนิดที่คนกิน ต้ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ หรือในรูปลักษณะใดๆ แต่ไม่รวมถึงยา วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท หรือยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี

(๒) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้หรือใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตอาหาร รวมถึงวัตถุเจือปนอาหาร สี และเครื่องปรุงแต่งกลิ่นรส”

๒) การอ้างอิงคำนิยามคำว่า “วัตถุเจือปนอาหาร” ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๒๘๑ (พ.ศ.๒๕๔๗) เรื่องวัตถุเจือปนอาหารแห่งกฎหมายว่าด้วยอาหาร

“วัตถุเจือปนอาหาร หมายความว่า วัตถุที่ตามปกติมิได้ใช้เป็นอาหารหรือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของอาหาร ไม่ว่าวัตถุนั้นจะมีคุณค่าทางอาหารหรือไม่ก็ตาม แต่ใช้เจือปนในอาหาร เพื่อประโยชน์ทางเทคโนโลยีการผลิต การแต่งสีอาหาร การปรุงแต่งกลิ่นรสอาหาร การบรรจุ การเก็บรักษา หรือการขนส่ง ซึ่งมีผลต่อคุณภาพหรือมาตรฐานหรือลักษณะของอาหาร ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงวัตถุที่มีได้เจือปนในอาหาร แต่มีลักษณะบรรจุไว้เฉพาะแล้วใส่รวมอยู่กับอาหารเพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นด้วย เช่น วัตถุกันชื้น วัตถุดูดซับไขมัน เป็นต้น

ความในวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงสารอาหารที่เติมเพื่อเพิ่มหรือปรับให้คงคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร เช่น โปรตีน ไขมัน คาร์โบไฮเดรต วิตามิน เกลือแร่”

๓) การอ้างอิงมาตรฐานตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒

๔.๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕

การอ้างอิงการกำหนดสถานที่สาธารณะที่ให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดชื่อหรือประเภทของสถานที่สาธารณะที่ให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ และกำหนดส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของสถานที่สาธารณะดังกล่าวเป็นเขตสูบบุหรี่หรือเขตปลอดบุหรี่ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕

“ข้อ ๒ ให้สถานที่ดังต่อไปนี้ เป็นสถานที่สาธารณะที่ให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยกำหนดเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด

(๓) สถานที่สาธารณะที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(๓.๒) ร้านค้า สถานบริการและสถานบันเทิง

(๓.๒.๕) สถานที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม หรืออาหารและเครื่องดื่ม ที่มีระบบปรับอากาศ

(๓.๒.๖) สถานที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม หรืออาหารและเครื่องดื่ม ที่ไม่มีระบบปรับอากาศ เฉพาะบริเวณที่ให้บริการอาหาร เครื่องดื่ม หรืออาหารและเครื่องดื่ม”

๔.๓ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

การอ้างอิงมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

๔.๔ พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑

การอ้างอิงมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกี่ยวกับแอลกอฮอล์แข็งสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิง ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๑๖๖๐ (พ.ศ. ๒๕๓๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแอลกอฮอล์แข็งสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิง มาตรฐาน เลขที่ มอก. ๙๕๐ - ๒๕๓๓

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุขขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติร่างกฎกระทรวงว่าด้วย
สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์รัชตะ รัชตะนาวิน)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัย

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๒๓

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๑๘๐

E-mail : laws.anamai.moph.go.th